

Verum alia ex parte sola significatio vexationis, in se illata, venditori indicata, eum profus eximit ab omni obligatione pro se dicendi, efficitque, ut venditior perferat cautio eventus actionis intenta (a).

(a) L. Herennius 23. 1. ff.
(b) L. Quirio 19. ff. de actioni, empli, & venditiori 1.9. t.
(c) L. Edib. 10.2. fidei. ad ill.
(d) L. Lebed. 3. 1. de adul. edict. item leg. Libro 45. ff. de contrah. empli & vend. 1.2. t.
(e) L. Julianus 1.1. ff. ad. empli, & vendit. item citra. legis. 1. & leg. 1. Tempor. 4. ff. ad ill. edict. item leg. Libro 45. p. 1. & leg. Cum. anta 1.7. ced.
(f) L. Quod si moli. 1.1. ff. & 1. & leg. Edic. 18. p. 1. ff. cod. t.
(g) C. L. La- heo 1. p. 1. ff. de adul. edict. & L. La- bco 45. p. 1. ff. de contrah. empion.

Quando venditor in re venali noscit viria, quibus usus sit, aut omnino ineuiilis, aut ita gravis, ut non emisset, aut viliori pretio acquisivisset emperor, si ipsi innotuisset, (b) tunc emperor actionem potest intendere in venditore ut resumat rem, & venditionem dicat nullam: aut faltem cum compenset iuxta vitii naturam. Confuetudines notare solent causas, in quibus valet solutio venditionis, in Jure dicta redhibito (c), & causas, in quibus venditor solum tenetur de cessione pretii soluti: si vero vitium sit majus, dicendum est Judici.

Eadem quoque est ratio, quando vitia ipse ignoraverit venditor. Ea est decisio Legis quae habet: Si quidem ignorabat venditor, ipsius rei nomine teneri (d).

Sed si vitium novit aut cognoscere debuit, & emperor damnum tulit, tenetur non solum resumere rem, aut pretium attenuare, prout causa postulat: sed præterea omnes consecutiones præstare debet; id est, damnatio quævis ab hoc vitio manantia (e).

Quando viget redhibito, venditor pretium acceptum restituere deberet, & empori refundere impensas quævis ad custodiæ rei, & ad reliquias venditionis consecutiones factas imo fœnus solventum: & emperor venditor debet restituere rem cum quovis lucro ab ea percepito: Faciat redhibitione omnia in integrum restituantur, perinde ac si neque empsio, neque venditio intercessit (f).

Ex hoc principio dicendum est meliorationem, aut deteriorationem rei, cuius culpa non tenetur emperor, solum respicere venditorem (g).

Quando vitium adeo manifestum est, ut emperor ignorare nequiverit, aut quando venditor illud significavit, hic emperor nullam curam Judice habere potest actionem in venditore: Hoc enim tantum intundendum est, ne emperor decipiat. Hac ratione Lcx firmat istud statutum (h).

Hactenus dicta de vitis, que redhibitioni, aut deceSSIONI pretii soluti, aut denique rogationi dannorum præbent locum, affigenda sunt venditionibus inter privatos; non vero Judicis auctoritate contractis, qui Domini jus exerit, & locum venditoris habet, judicanis rem, prout in se est.

Dominus quibuldam in casibus cogitum suum vendere fundum: 1. Decreto a Judice lato, in gratiam Creditorum. 2. Via licitationis, cum fundi divisio nequit esse facilis inter plures hæredes. 3. Quando Publico necessarius est fundus: exempli gratia, ad urbem munitionibus lepiendam: ad cœmeterium Ecclesiæ necessario exstruendum, & alii hujusmodi in casibus. Hoc aperte habet Edictum Philippi Pulchri an. 1303. Et juxta hoc statutum, rei frumentariae inopia ingravecente, instructi cibaria annona compelluntur eam vendere, & politica disciplina Magistratus cognit Pittores panem & lanios carnem pretio justo, & legitime vendere: quod dispositioni Legum Romanarum, Edictis Regum Gallie (i), & equitati naturali concordat.

Privatus ipse compellitur privato vendere ulmo partis sui fundi: videlicet quum duo prædia contigua duobus obtigerunt in partem, ita ut alter suo gaudere nequeat, nisi transfeundo per alterius fundum: tunc Dominus fundi transitus cogitur hanc vendere servitatem alii, cui necessarius est transitus, ut suo fruatur prædio: sic compositum Jus Romanum (k).

C A S U S P R I M U S .

F A B I U S fundum, sibi ab affinelegatum, ut & substitutum liberorum in gratiam, habet. Gravi premitur egestate, & amicum habet, qui eum, ut substitutum empturus est. Potestne vendere tuta conscientia?

R E S P O N S .

Constat, fundum, nec quicquam aliud, cuius sibi non est dominium, posse vendi. Fabio autem non est fundi dominium, quem affinis ei legavit ilium in ejus liberis substitutum. Ipsa igitur solus est iustusfructus, & solis liberis dominium. Ac proinde nemini vendere sine injuritia manifesta. Hoc probatur Lege, quæ habet (l): Sancimus, five lex alienationem inhibuerit, five testator hoc fecerit, five patio contrahentium hoc admiserit, non solum domini alienationem, vel mancipiorum manutentionem effici possibendum: sed (m). Quapropter si Fabius hunc vendidisset fundum amico, liberi iuste curarentur, emperor prædicto deferendo dannaretur, nec tenerent ullo compensari modo emptorem, cui recurrentum esset fundum ab ementum venditorem; alias haec substitutiones, quibus Leges, & Confuetudo patrocinantur, evaderent illusoria, & irrite.

(l) L. San- mus fin. C. fin. de rebus alle- nis non alle- nand. &c. l. tit. 45.

C A S U S I I .

E P A R C H I A L S , Constantini minoris, Curator vendidit Julianum villam ejusdem minoris, qui consentit hac venditione pretio 6000. Librarum contrafacta, ea lege, ut summa hæc sit Constantini majorensi solvenda; & medio tempore Julianus ei fœnus sit solutus iuxta usuram Edicti. Hoc venditionis pactum estne validum?

R E S P O N S .

Venditionis pactum, de quo agitur, est nullum. Nam qui sui juris, possunt solum alienare fundos. Minor autem haud est sui juris. Constantini igitur minoris, coniens, ad alienationem fundorum suorum præfatus, est omnino inutilis; ac proinde Eparchius, obtendens sui colementum minori, Juliano nequivit illam vendere, nec servans formulas ab Edictis exactas, si vero eas observaverit, venditio est legitima, & partus est in tutto.

Stipulatio, quæ habet, Julianum Constantino, pretium venditionis solutum, jam majori, & fartam, testamque habituo alienationem ab Eparchio Curatore factam; & medio tempore partem solutum fœnus 6000. Librarum, non potest haberi iusta: quia licet fundi

di venditi fœnus carperet, quando partus pretium non solvit, & illo gaudet fundo, ut sanctiora a Legi (a), qua habet: Venunt autem in hoc judicio infra scripta: imprimit, pretium quan- res venit. Item usura pretii post diem traditio- nis; nam cum emperor fruatur; equalissimum cum usuras pretii pendere. Idem definitur alia Legi (b) his verbis: Curabit Provincie com- pellem皇帝, qui natus possessionem, fru- bus percipit, partem pretii, quam penes se habet, cum usuras restituere, quas & perceptum fructuum ratio, & minoris etatis favor, li- di nulla mora intercessit, generavit. Cui ad- denda est sententia Glosæ in Decretali Alexandri

(c) Glosa in III. (c) quæ habet: Usura possunt peti, etiam secundum Canones .... cum venio tibi præsum fructu & percipio fructus; nec solvis mihi pretium ad terminum .... quia hujusmodi usura, non quasi usura, sed quasi interessa pertinetur. Covar- rias, Leyva 1. 3. var. refol. 4. & Navar. 1. 3. Confucius. Autores idem sentiunt.

C A S U S I I I .

S I G O N I U S , Theogenis tutor, quem Hercu- lus usit ad solutionem mille coronatorum, a minore ipsi debitorum, vendit auditorate pri- vata prædictum, partem fundi hujus minoris, pari summa, ut levaret Theogenem ære alieno, & vitaret implicationem & expensas litis, quæ in eum incident. Hercules sex annis hoc poti- tuit est prædicto, & quo ducentas perceperit Libras quolibet anno (deductis expensis & impendiis fructus). Theogenes major, perdit, ut restituatur in pos- sessionem prædicti hujus, & Herculo obtrulit, emptori, & creditori, mille otingentas Libras praesentes; contendens mille ducentas Libras, per sex possessionis annos perceptas, prius deducendas esse e summa præcipua, cui Hercules acriter intercessit. Gujus est jus?

R E S P O N S .

Jus est Theogenis. Nam Sigonius non erat Dominus venditi prædicti; quod erat Theogeni pupilo suo proprium; nequivit ergo ejus domi- num Herculo transferre, iuxta hanc Juris Canonici regulam (e): Nemo potest plus juris transference in alium, quam sibi competere signo- scatur. Habenda est igitur ad summum hæc venditio, tanquam mera fiduciarii fundi posse- ficio; atqui in possessione fundi fiduciarii credi- tori a debito commissi, fructus a possidente fundum fiduciarii percepti sunt numerandi in solutione fortis præcipiæ, secundum hæc De- cretalis ab Alexando III. Concilio Turonensis assidenti statuti verba (f): Si qui alicuius pos- sessionem, data pecunia sub hac specie, vel con- ditione in pignus accepit, si forte suam (deductis expensis) de fructibus jam perceperit, absoluere possessionem restituere debitori: si autem aliquid minus habet: eo recepto, posse libere ad dominum revertatur. Unde Herculo prius deducenda sunt millæ ducentæ libras, & fructibus prædicti perceptæ ex mille Coronatis sibi debitis: siue mille otingentas libras a Theogene ob- late, sunt quod rationi & equitati consonum; talvo tamen recurrit ad Sigonum propter da- mna, & senora, quæ potest exigere ob malam venditionem: qua de re Judex dicet, quod sibi æquum videbitur.

C A S U S V .

A U B E R T U S vendidit, & tradidit domum Ja- cobo cum hac clausula in contradicuntia, venditionem fore dissolutam & irritam, si Jacobus intra trimestre in integrum non solvat pretium, & Jacobus non habet tunc præsto totam summam ad diem solutionis; hic venditor, quem cætera penitet vendidisse domum, hanc obtendit clausulam, & vult, ut sibi restituatur. Jacobus te- neturne conscientia eam restituere?

R E S P O N S .

(e) S. Thom. Tertia hac fraude, judice S. Thoma (a), utuntur aliquando negotiatorum, qui iustitia adverfa, tenentes ad restitutionem damni, quo afficiuntur emtores harum mercium vitiorum: *Tertius defidus* (in venditione) est ex parte qualitatis, inquit hic Sanctus, pata, si aliquod animal infirmum videntur quasi sanum; quod si quis scienter fecerit, fraudem committit in venditione; unde est illicita venditus, & in omnibus talibus non solum aliquis peccat, in iustitia venditionem faciendo, sed etiam ad restitutionem teneatur. Antithum igitur non liberatur peccato & iustitia in quæsto proposito, ne proinde eximitur a restitutione emtorum illat.

Sanctus Antoninus eidem S. Thome principio ininxus, idem docet, & in exemplum proponit eumdem calum hec apotuum cum pluribus aliis. (b) An. 2. part. In qualitate rerum fit frumenti, inquit, cum scilicet sum. Theol. venduntur carnes infestae pro sanis; aromata antiquata & sic virtute debilitati pro recentibus, liber corruptus & falsus pro fideli; & corium fragile pro durabilis; vinum corruptum pro fano; domus ruitura pro stabili; animal infirmum pro fano; pannus defodusus pro indefectuoso, & huiusmodi. Hæc duas auctoritates sufficiunt ut pateat Antithum peccare, non solum pannum intinctu ardenti corruptum, & hoc vitio deterioris usus, sed etiam teneri ad compendiosos emtores si cum eodem pretio ac hoc vitio destrutum emerint.

C A S U S XIII.

HIPPARCHUS, pannorum propola; vendidit Soltsheni panni coccinei volumen, cuius duas postremas ulnas nolebat non infectas æque vivido & lucenti colore atque reliquias. Soltsheni celavit hoc vitium ut venderet: verum minuit pretium pro colore vitioso: Peccavit ne hoc celans vitium?

R E S P O N S .

Respondeamus Hipparchum non peccavisse, tacendo hoc vitium Soltsheni. Quia minus vendidit totum quam vendidisset sine hoc vitio. 2. Quia non tenebat hoc vitium palam facere, quo cognito forte non vendidisset totum panni volumen, cum emtor detrimento non gravetur; & consenserit necessario emtioni eadem summa præstata quæstio.

(e) S. Thom. 2. mas (c), non faciat rem minus valorem, quam pretium impositum; quia forte venditor minus pretium imponit propter vitium; tunc non peccat, tacens vitium; quia venditio non est iusta; & forte est fieri damnosum, si vitium dicetur: quia emtor habens rem etiam minori pretio, quam valeret.

Verum est tamen, si, in casu proposito, hic pannus non esset boni ulni emtoris, ut viri nobilis, & ei esset damnosus; forte ut negotiator teneretur eum remunerari, non obstante decessione de pretio duarum ulnarum vitiorum, aut eum recipere legitimo suo pretio.

C A S U S XIV.

SAMUEL vendidit Laurentio fundum 20000. libris, exceptis silvis quas sibi servavit, fidens Laurentio quem iustitiam conferibili contractum. Hic contractum interseruit Samuelum sibi vendidisse fundum & quicquid in eo habebat, exceptis silvis, nomine lanca Helena & Valle. Laurentius, soluis 20000. libris, & contractu ab utraque parte subscripto, in fundi possessionem venit, & eo positus est per biennium. Aliquo post, Samuel qui omnem fundum penitus non pernoscet, quicquid ad Laurentium arbitrium se retulerat, ut dictum, acceptit superesse aliam silvulam, pretio 100. librarum, nominatum non exceptam, quia Laurentius ut ipse, eam ignorabat, tempore subscripti contractus. Hac de re queritur a Laurentio deflusus; & contendit suam hanc silvam; quam vendens fundum exceptit silvas. Laurentius respondet, duabus solum silvis in contractu exceptis, tertiam nihil ad eum facere, quæ cum fundo cenfenda est.

vendita: interea tamen significaturus se emissi fundum pretio perfecto, dicit se præsto confidere restitucionem contractus, si velit 20000. libras restituere intra trimelitrum. Qua de re, queritur an, tempore præstituto elapsio, nec summa hac a Samuele restituta, licet tenere, tuta conscientia, hanc silvam cum fundo?

R E S P O N S .

Quoniam nullo utatur dolo Laurentius, & præterea hæc filium nominatum in contractu venditionis non excipiat, Samuels nullum debet supplementum, & Samuel sibi vertere vitio debet imperficiam omnium fundi appendicem cognitionem, antequam venditaret. Ideo damnum sibi, non emtori, incumbit, juxta hanc Bonifacii VIII. regulam (d): *Damnum quod quis sua culpa fecit, sibi debet, non aliis imputare.* Laurentio igitur, qui bona ulna est fide, licet insister verbis contractu juxta Legem, que habet (e): *Ait Procurator pauperis, que neque dolo malo neque aduersus leges . . . neque quo fraus cui eorum fiat, fadū erunt, seruabo.* Sed hoc Laurentium prorūs ab omni restitucione furtum tecumque servat, quod Samuels laeso licet contractas rescificationem sibi obligatam acceptam ferre. Tandem dubia juris utriusque iustitia posita, arguitur estet si pronuntiare potius in Laurentii, quam venditoris gratiam, secundum hanc aliam ejusdem Pontificis Bonifacii VIII. regulam (f): *Cum sum partium iura obscura, reo favendum est potius quam actori.* Quid certus, quo posse tempor faverit possidenti bona fide (g): *In causa potior est conditio possidentis.*

C A S U S XV.

JULIUS, dominus ædium, quas putabat ruinosas, quia plures complicebantur hiatus in muris, proditi vi & efficacia gyphi, iis illiti, illas vendit Luciano sex mille libris. Menfe a contractu venditionis scripto, peritus Architectus ei eripuit errorem; illici dixit ades ad minimum valere 14000. libris, sequi præsto hanc soluturum summam, si vellet ut recindetur venditio cum Luciano contracta. Qua de re Julius queritur num licet, conscientia, in Lucianum inquirere, & coram Judice contractus rescificationem petere?

R E S P O N S .

Leges permitunt ut pari casu venditionem disolvat auctoritas Judicis: *Rem majoris pretio, si tu, vel pater eius minoris disfracceris, habet Lex humanum eis, ut vel pretium te restituente emto fundum venundatum recipias, auctoritate Judicis intercedere; vel si emtor elegerit quod decti justo pretio recipias.* Minus autem pretium esse videtur, si non dimidio pars veri pretii soluta sit. Nobis est alia Lex, quæ idem definit (i).

Hæc Leges contentiunt S. Thome doctrina, qui dicit (k): *etiam lex humana cogit ad restituendam . . . si aliquis sit deceptus ultra dimidiam iusta pretii quantitatim. Quod verum, five emtor bone aut male fidei fuerit, id est, five noverit aut ignoraverit summa pretium rei vendite, tempore venditionis contracte: Et si nullus dolus intercessit fidulans: sed ipsa re in se dolum haberet, habet alia Lex (l): sed ut ultum de lectione feratur iudicium, conformandum est pretio quo res valebat tempore venditionis ipso (m), non vero pretio quo valiture esset posita: quia multis modis possumus potest crecre pretermis, diuidio, & ali alienationis: quo in casu venditor infurget, nequit adversus emtorem. Concludimus igitur licere Julio inquirere in Lucianum ut recindatur contractus vendituarum ædium: quom ultra dimidium laetus fuerit, & venditione dicta a Judice directa, licebit, illata conscientia, redire in possessionem ædium Luciano sex mille libras acceptas restituendo,*

C A S U S XVI.

AMANDUS, bibliopolis, cui tomis libri perrati quatuor voluminibus impressi, proficit tres, cujus studiosus ipsi tres offert dupiones, quasivit diu quartum qui deerat, & tandem inventi apud Baldiniūm, fratrem, qui non ignarus, quam necesse

V E N D I T I O .

581

necessæ sit, ut adderetur tribus aliis Tomis, & in gentis lucri inde preventuri, noluit vendere infra duodecim Libras; licet hic liber separatus valeret ad summum quinque Libris, & Baldiniūs, eum cedens posteriori pretio, haberet circiter dimidium pretii. Qua de re queritur, num Baldiniū licuerit, conscientia, & fine illa restitutio præstanda vendere hunc librum duodecim Libris necessarium circumstantiarum modo indicatarum?

R E S P O N S .

Existimamus Baldiniū non licuisse, conscientia, & fine iustitia plene manifesta, vendere hunc Librum duodecim Libris. Nam vendidit rem non suam, vendendo commodum alienum, nec valet ullum obtendere damnum, vendendo iusto pretio; quia ex hypothesi, verum sit, librum separatum minoris esse pretii, quam junctum alii, quorum est pars, & percepit maximum lucrum pro consilio pretio.

Hæc responsio consentit Angelici Doctoris doctrinae (a), cujus haec verba: *Si vero aliquis multum iuvetur ex re alterius, quam accipit, ille vero qui vendit, non damiscetur carendo illore: non debet eam superavertere, quia utilitas, que alteri accrescit, non est ex venditione, sed ex conditione emensis.* Nullus autem debet vendere alteri, quod non est suum; licet ei posset vendere datum; quod patitur: Subiungit hic Sanctus Doctor venditore illa in circumstantia posse aliquid ultra legitimum pretium accipere, si emptor generosus vellet concedere. Ille tamen, qui ea ex alterius accepta multum iuvatur, potest propria sponte aliquid vendendi supererigere, quod persinet ad eis honestatem. At Baldiniū non est ei causa, quia duodecim Libras exegerit disticta in pretium Libri, dimidio non valentis. Vide causa sequentem.

C A S U S XVII.

JOSEPHUS, & Claudio sunt duo horologia manuale, repetendis horis confecta, prorsus paria in omnibus, unumquaque viginti quinque duplionibus valens. Jacobus Claudi cubicularius fieri sui horologium amittit, & ejus indignationem removetur rogat Josephum, ut ibi vendat iunum, quod in locum amissi substituet nullum alibi ei per habendo, nec proinde alia ratione herum celando jacturam. Josephus consentit venditionem, sed ex occasione tringuita quinque dupliones erogat; licet horologii manuale absentia non sit damno, neque labore faciet. Licetne exigere, conscientia, hoc pretium est in circumstantia?

R E S P O N S .

JOSEPHUS horologium manuale; cuius legitimum est viginti quinque dupliones, nequit tringuitaque vendere: ratio est, quia ex alterius necessitate lucrum habet, alterique faceret, quod sibi fieri nollet. Ea est S. Thome sententia, tanguam iniquam damnantis huiusmodi venditionem, quia pretium proveniens longe supererit legitimum rei venienti pretium. En verba hujus Sandi Doctoris: (b) *Si quis alcuis in necessitate constitutus, vendendas aliquam rem multo amplius, quam valorem, est . . . iusta venditio.*

Ut dicta confirmetur, sciendum est ex dicto certo, & apud omnes Theologos inconcluso, numquam rem posse majori, quam legitimo pretio vendi, aut emi: quia, ut dicit S. Thome (c), contractus venditio, & venditio contractus, in bonum commune emptorum vendorum sicut positus, ac proinde huic, quam illi utilior esse non debet: *equalitate, in qua iustitia commutativa est sita, semper ferventia.* Quod locum non habet, si pretium superaret legitimum rei pretium, aut res pretium: *Empio, & venditio, ait Doctor Angelicus, videtur esse introducta pro communis utilitate utrinque, dum scilicet unus integreret re alterius, & e converso . . . quod autem pro communis utilitate inducum est, non debet esse magis in gravamen unius, quam alterius.* Et ideo debet secundum equalitatem rei inter eos contractus instituti . . . & ideo, si vel pretium excedet quantum naturam rei: vel e conversores excedat.

Verum est, conditionem, e qua conventi implementum penderit, plenum fortior effectus post eventum, & sequentiam parere transmutationem. Conditionales autem in venditione raro perficiuntur, cum implata fuerit conditio, habet Lex Digestorum (b). Sed perinde non est in conventis, jam impletis. (b) L. Hæc Nam, licet possint dirimi eventus conditiones, omnies tamen permanent in preceptis conventi rationibus, & effectus conditionis suspenditur, donec accidat, quia contactus suum fortior effectum cum

(d) S. Antonius (d), qui dicit: *Potest etiam dividere in tres. Prædictum potest nominari plus: Secundus dislocutus.* (d) S. Antonius. 2. p. sum. Th. 1. c. 2. §. 1.

Tertius vero rigidus. Prædictus est pretius minoris, Secundus est medius, Tertius est majoris. Ita ut exempli gratia horologio manuale eo modo, hocque ex metallo confecto non sit pretium individuum & valeat plane viginti quinque duplionibus, nihil amplius, minime: verum quando eus medium pretium limitat doctus, & intelligentis astutus viginti duobus duplionibus, immum pretium potest estimari viginti duplionibus, & summum viginti quinque. Atque huiusmodi res conscientia, nequeunt emi infra medium pretium; quia tunc, ut dicit Sanctus Thomas (e), *equalitas iustitiae non servatur.* Si igitur pretium horologii manuale Jofephini fit viginti duplionibus; & medium nequicunque tringuitum, deficiente penitus equalitate morali eo in casu inter rem, & pretium. Si summa interpretanda haec verba Auctoris operis Sancto Thome adscripti (f): *Res tantum iuste valere, Apud. S. quantum sine fraude vendi potest.* Nam id est quantum vendi potest habita ratione iusti valoris ejus. (f) Apud. S. Thom. opus. 73. c.

Adeo ut non vendatur supra summum pretium, nempe hunc solam verum sensum hujus Auctoris, ut manifeste legitur in loco ipso indicato in margine, & in permultis aliis, in quibus defensit temperar constanter, & sine illa mutatione eadem doctrina.

C A S U S XVIII.

COSMUS vendit Clementi ædes decem mille Libras: contractus venditionis a duobus Tabellionibus exceptus habet, Cosmus sibi servare rescificationem contractus, si alias duodecim mille Libras solvit. Menfe elapsio ædes fulmine iusta in cineres penitus sunt redactæ. Cujus est damnum: Nonne venditor, quum, incendi momento, tempus ad rescificationem contractus stipulatum, nondum effluxerit?

R E S P O N S .

Ruina harum ædium debet Clementi, emptori, non vero Cosmo venditori, incumbere. Nam, contractus emptionis, & venditionis perfecto, venditioris non sunt causas fortuita sine tua culpa obviennes; etiam si res vendita emptori nondum fuisset tradita. *Cum autem emptio, & venditio contracta sit, habet Lex (g): periculum rei venditio statim ad emptorem pertinet: tamen adhuc ea res emptori non tradita non sit.* Itaque si . . . ad eam tota, vel aliqua ex parte incendi consumpta fuerint, emptori dampnum est. *Liquidquid enim sine dolo, & culpa venditoris accedit, & in eo venditor securus est.* (g) Cum autem res venditio statim ad emptorem pertinet: tamen adhuc ea res emptori non tradita non sit. Itaque si . . . ad eam tota, vel aliqua ex parte incendi consumpta fuerint, emptori dampnum est. Quidquid enim sine dolo, & culpa venditoris accedit, & in eo venditor securus est.

Verum est, conditionem, e qua conventi implementum penderit, plenum fortior effectus post eventum, & sequentiam parere transmutationem. Conditionales autem in venditione raro perficiuntur, cum implata fuerit conditio, habet Lex Digestorum (b). Sed perinde non est in conventis, jam impletis. (b) L. Hæc Nam, licet possint dirimi eventus conditiones, omnies tamen permanent in preceptis conventi rationibus, & effectus conditionis suspenditur, donec accidat, quia contactus suum fortior effectum cum

